

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
DIREKTORAT ZA JAVNO PREMOŽENJE
IN FINANČNI SISTEM
Sektor za spremljanje državnih pomoči

Državne pomoči

Bernarda Suša, MF

Javni razpis za sofinanciranje projektov Programa Norveškega finančnega mehanizma 2009–2014 in Programa Finančnega mehanizma EGP 2009–2014

Delavnica za prijavitelje – Sklop A, 3.2.2014, Ljubljana

Pravne podlage ureditve DP

v Evropski Uniji:

- **Pogodba o delovanju Evropske unije**
čl. 106, 107, 108
(Ur.l. EU C 115, 9.5.2008)
- **Uredba Sveta (ES)**
št. 659/1999
- **drugi pravni akti po področjih**
(uredbe, smernice, okviri, odločbe...)

v Sloveniji:

- **Zakon o spremljanju državnih pomoči**
(Ur.l.RS, št. 37/04)
- **Uredba o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu "de minimis"** (Ur.l.RS, št. 61/04, 22/07)

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/legislation.html

Kaj je državna pomoč ?

Javna sredstva predstavljajo DP, ko so kumulativno izpolnjeni naslednji 4 pogoji:

1. prenos **državnih sredstev**
2. **selektivna prednost** za prejemnika
3. vpliv na **konkurenco**
4. vpliv na **trgovino** med državami članicami

1. Prenos državnih sredstev

“**DRŽAVA**” - državni proračun, proračuni občin, sredstva EU

Sredstva države predstavljajo:

- **odhodek** (dotacije, subvencije obresti, kapitalske naložbe,...) ali **zmanjšan prihodek** države (odpis posojila, oprostitev plačila komunalnega prispevka, davčne olajšave, znižanje prispevkov za socialno varnost, ugodne najemnine,...)
- **sredstva oseb javnega in zasebnega prava**, če država s svojim dominantnim vplivom in določeno stopnjo kontrole nad pravno osebo lahko usmerja uporabo sredstev.

2. Selektivna prednost

Selektivna prednost:

Določeni ekonomski sektorji / aktivnosti / območja / podjetja v državi so obravnavani bolj ugodno kot ostali.

PRIMER selektivnega ukrepa: pomoč za svetovalne storitve MSP, investicije le v sektorju turizem, netransparentna izbira izvajalca,...

Generalni ukrep – ni selektivnosti - NI DP:

Ravnanje države velja enako za vse subjekte ne glede na pravno obliko, lastništvo, velikost, dejavnost, lokacijo...

PRIMER generalnega ukrepa: Zavezanec lahko uveljavlja zmanjšanje davčne osnove v višini 20 % zneska, ki predstavlja vlaganje v R&D ...

3. Vpliv na konkurenco

Zadostuje že potencialen učinek na konkurenco → zadostuje, da se upravičenec ukvarja z gospodarsko dejavnostjo:

“Podjetje”:

→ vsak subjekt, ki opravlja gospodarsko dejavnost, ne glede na njegov pravni status, organizacijo, lastništvo ali način financiranja (neprofitnost ni pomembna).

Gospodarska dejavnost:

- Je vsaka dejavnost ponujanja dobrin in storitev na trgu proti plačilu.
- Plačilo mora predstavljati ekonomsko protivrednost za opravljeno storitev (plačilo pokrije vsaj stroške, dobiček ni pomemben).

Možni prejemniki DP ("podjetja"):

- gospodarske družbe, s.p.
- zavodi, ustanove, društva
- športni klubi
- javna podjetja
- registrirane cerkve, verske skupnosti
- regionalne razvojne agencije
- turistične organizacije
- neprofitni subjekti
- fizične osebe

EDINO POMEMBNO MERILO JE:

ALI OPRAVLJA GOSPODARSKO DEJAVNOST?

4. Vpliv na trgovino med DČ

→ **večinoma izpolnjen, če je dokazan vpliv na konkurenco**

Ni vpliva na trgovino med DČ – NI DP:

- sofinanciranje lokalnega gledališča (narečje)
- de minimis pomoč
- ni trgovanja med DČ zaradi geografske lege (oddaljeni otoki)

Ali ste prejemnik DP?

- ✓ **Javna sredstva:**
državna, občinska, EU, v različnih oblikah: dotacija, ugodni kredit, vlaganje kapitala, pomoč preko javnih podjetij, ugodna najemnina,...
- ✓ **Selektivnost:**
če ni na voljo vsem podjetjem / subjektom glede na velikost, obliko, panogo, območje Slovenije,...
- ✓ **Vpliv na konkurenco:**
če je predmet sofinanciranja gospodarska dejavnost (neprofitnost ni pomembna)
- ✓ **Vpliv na trgovino:**
ta pogoj je večinoma avtomatsko izpolnjen, če je izpolnjen vpliv na konkurenco

Javna sredstva so »državna pomoč«, kaj pa zdaj?

→ Javna sredstva morajo biti dodeljena v skladu s pravili o DP

OMEJITVE:

- Namen pomoči - (MSP, varstvo okolja, raziskave,...)
- Upravičeni stroški - (stroški, ki so lahko predmet sofinanciranja: npr: str. investicije, plače, svetovanja, tekočega poslovanja,...)
- Maks. višina pomoči - (% upravičenih stroškov)
- **Spodbujevalni učinek – (vloga mora biti vložena pred začetkom izvajanja projekta; dodatno dokazovanje za velika p.)**
- Kumulacija - (vse DP , tudi deminimis, za iste stroške se seštevajo)
- Posebni pogoji - (npr. ohranitev investicije 5 let, lastna sredstva)
- Velikost upravičencev - (MSP, velika p.)
- Izključeni sektorji - (npr. kmetijstvo, ribištvo, premogovništvo,...)

Dovoljeni nameni (pravila) DP

- De minimis pomoč
- Regionalna pomoč
- Pomoč MSP
 - za naložbe
 - udeležba na sejmu
 - tvegano financiranje
 - novoustanovljena podjetja
 - ETS
- Pomoč za prikrajšane delavce in invalide
- Pomoč za usposabljanje
- Pomoč za varstvo okolja
 - preseganje standardov Unije
 - varčevanja z energijo
 - soproizvodnja, OVE,...
- Pomoč za raziskave in razvoj
- Pomoč za prestrukturiranje
- Pomoč za odpravo posledic naravnih nesreč
- Pomoč za širokopasovno infrastr.
- Pomoč za kulturo in k. dediščino
- Pomoč za avdiovizualna dela
- Pomoč za športne objekte in večnamenske objekte
- Rizični kapital
- Pomoč za SSGP (javna služba)
- Transport
- Kmetijstvo
- Ribišstvo
- Premogovništvo
- Jeklarstvo
- Ladjedelništvo

Poenostavljen pregled izbranih pravil o DP

Namen / pravila	Upravičeni stroški	Višina pomoči
De minimis	Vsi, razen vozila za cestni prevoz tovora	200.000 / 3 l.
Regionalne pomoči	Investicije, delovna mesta (plače)	10% - 45%
MSP	Investicije, delovna mesta (plače) Najem, postavitev stojnice	10% - 20% 50%
MSP (ETS)	Svetovanje, potni str., material, zaloge, amortizacija	50%
Usposabljanje	Stroški inštruktorjev, udeležencev (potni stroški, material,...), svetovalnih storitev	50% - 70%
Varstvo okolja	Stroški investicije (le zeleni del), tekoče poslovanje	5% - 100%
Raziskave, razvoj, inovacije	Zaposleni, investicija, svetovanje, režijski str. zaloge,...	15% - 100%
Zaposlovanje (prikrajšanih del. in invalidov)	Stroški plač Stroški prilagoditve prostorov, opreme, gradnje, str. upravljanja, prevoza	50% - 75% 100%
Kultura	Investicije, tekoče poslovanje	70% - 100%
Šport	Investicije, tekoče poslovanje	75%

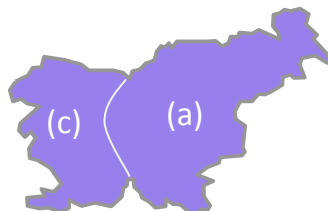
Regionalna karta DP

2007 – 2013 (podalj. 30.6.2014)

1.7.2014 – 31.12.2020

VIŠINA POMOČI

	Slovenija (a)
Velika p.	30%
Srednja p.	40%
Mala p.	50%

	V Slovenija (a)	Z Slovenija (c)
Velika p.	25%	15%
Srednja p.	35%	25%
Mala p.	45%	35%

Na kaj morate biti pozorni prejemniki javnih sredstev?

- 1. Razmišljajte o DP v zgodnji fazi priprave projekta**
- 2. Ali ste morebitni prejemnik državne pomoči?**
(državna sredstva, selektivna prednost, vpliv na konkurenco in trgovino)
- 3. Preberite pravila o DP**
(omejitev višine pomoči, upravičeni stroški, spodbujevalni učinek,...)
- 4. Zavedajte se posledic prejema nezakonite pomoči**
(prejeta sredstva je potrebno vrniti z obrestmi)

JS, KI PO NAŠEM MNENJU NE PREDSTAVLJAJO GOSPODARSKE DEJAVNOSTI

ZDRAVSTVENO VARSTVO (zdravstveni domovi, bolnice, lekarne)

Iz Sporočila Komisije izhaja, da se uporablja vrsto meril za določitev, da shema socialne varnosti **temelji na solidarnosti** in torej **ne vključuje gospodarske dejavnosti**. Pomembnih je več dejavnikov:

- ali je udeležba v shemi obvezna;
- ali ima shema izključno socialni namen;
- ali je shema nepridobitna;
- ali je izplačana podpora neodvisna od prispevkov,
- ali izplačana podpora ni nujno sorazmerna s prihodki zavarovanca ter
- ali shemo nadzoruje država.

Po nam znanih podatkih menimo, da sistem zdravstvenega varstva v Sloveniji izpolnjuje vsa zgoraj navedena merila, da je dejavnost negospodarska in temelji izključno na temelju solidarnosti.

STORITVE, KI PO NAŠEM MNENJU NE PREDSTAVLJAJO GOSPODARSKE DEJAVNOSTI

Socialno varstvene storitve
– oskrba in socialna
vključenost ranljivih skupin

Izobraževalne in kulturne
dejavnosti za otroke in odrasle
(npr. ustanove za varstvo
otrok, knjižnice, učni centri)

Svetovanje osebam v težkih
socialnih položajih

Zavetišča za brezdomce

Občine v večini primerov preko CSD sofinancirajo te storitve oz. aktivnosti - večini le teh lahko pripišemo socialni značaj.

SOCIALNO VARSTVENE STORITVE

Na tem področju so v okviru Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020 predstavljeni programi za preprečevanje in reševanje socialnih stisk ranljivih skupin prebivalstva sestavljajo in sicer programi:

- za pomoč žrtvam nasilja in za delo s povzročitelji nasilja (svetovalnice, telefon za svetovanje, skupine za samopomoč, materinski domovi, varne hiše, krizni center za odrasle žrtve nasilja z otroki)
- na področju zasvojenosti, osebam, ki so se znašle v socialnih stiskah zaradi alkoholizma ali drugih oblik zasvojenosti (motnje hranjenja, igre na srečo ipd.), na področju duševnega zdravlja
- za brezdomce: dnevni centri s svetovalnim delom, zavetišča;
- za otroke in mladostnike, prikrajšane za primerno družinsko življenje, ter mreža programov, namenjenih otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju: dnevni centri, telefon za otroke in mladostnike;
- za starejše, ki so ogroženi s socialno izključenostjo ali potrebujejo podporo in pomoč v vsakodnevnem življenju, vključno s programi pomoči in podpore za dementne osebe in njihove svojce, ter medgeneracijska središča
- za podporno bivanje invalidov in mreža drugih specializiranih programov za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov
- za socialno vključevanje Romov in vrsta drugih programov, ki so namenjeni odpravljanju socialnih stisk ljudi (prosilci za mednarodno zaščito, begunci, ekonomski migranti in njihovi družinski člani, bivši zaporniki, osebe v postopku deložacije, podpora umirajočim in njihovim svojcem ter žalujočim, žrtve zlorab in trgovine z ljudmi, žrtve prometnih nesreč ipd.)